

Suomalalaisten hautajaisten historiaa

SKTS:N JUHLASEMINAARI 31.10.2016

ILONA PAJARI

Kuoleman kulttuurin muutos

- ▶ Kuolema kotona – kuolemanrituaalit kotoa käsin
 - ▶ Vainajan pesu ja pukeminen
 - ▶ Säilytys kodin piirissä
 - ▶ Hautausaatto kotoa kirkolle
 - ▶ Hautajaisateria kotona
- ▶ Kuolema sairaalassa
 - ▶ Hautaustoimisto huolehtii ruumiista
 - ▶ Vainaja ei välttämättä kotona missään vaiheessa
 - ▶ Kokoon tuminen kappelissa
 - ▶ Hautajaisateria ravintolassa, seurojentalolla tms.

Hautajaisateria - muistotilaisuus

- ▶ Kuolema merkittävä tapahtuma yhteisössä -> suuret hautajaispidot mahdollisuuksien mukaan
- ▶ Pienet hautajaiset köyhyyden merkki 1800-l. lopulle asti
- ▶ Ainakin kantajat piti pystyä kahvittamaan
- ▶ Kaupungeissa ja eliitin piirissä siirtyminen pieniin hautajaisiin – hyvä maku, surun aitous
- ▶ Hautajaiset pois kotoa – asuntojen pieneneminen, koti yksityiseksi tilaksi, ravintolakulttuurin kehittyminen
- ▶ Maaseudulla hautajaispitojen perinne ei kokonaan katkennut – ruokahautajaiset edelleen tavallisia Suomessa

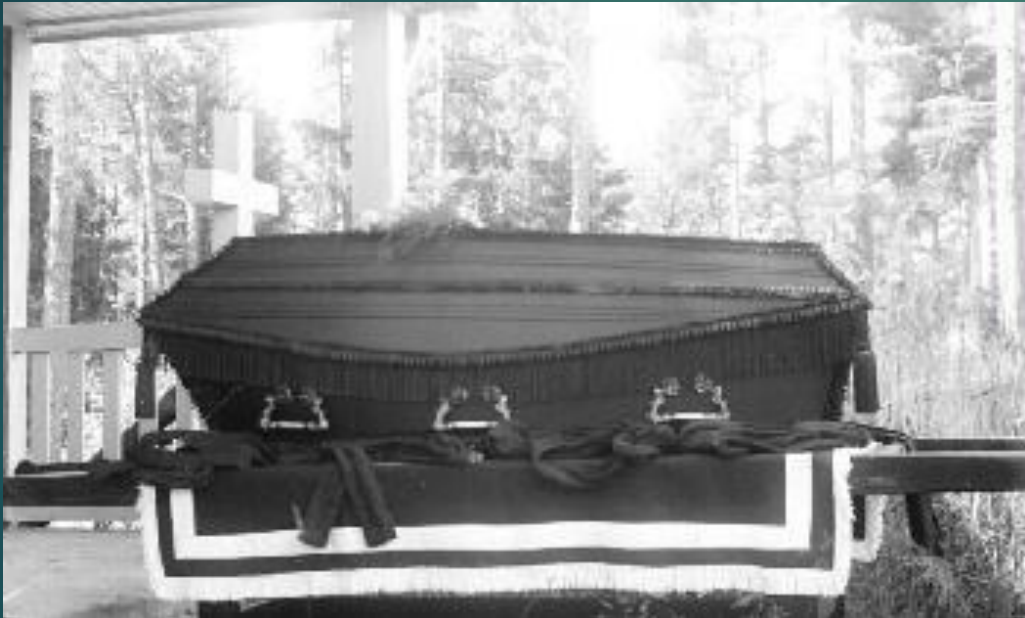
Hautausoimistojen kehitys

- ▶ 1871 ensimmäinen hautausoimisto: Helsingissä Frans J. Holmgrenin ruumisarkkuliike
- ▶ Ensisijaisesti arkkuliikkeitä – myös suruasuja, havuja, kuljetuksia
- ▶ Yleistyminen: esim. Helsingissä 1910 seitsemän hautausoimistoa, Porissa yksi – toisen maailmansodan jälkeen kaikkialla maassa
- ▶ Toimintapiirin laajeneminen: vainajan käsittely ja kuljetus, viranomaisyhteistyö ja seurakunta, muistotilaisuus
- ▶ Markkinointi vs. kysyntä – vaikeus toteuttaa vanhoja kuolemanrituaaleja
- ▶ Kiinnostus surun psykologiaan jo 1960-luvulla – kohtaavat surevan usein ensimmäisten joukossa

Kuolemantapauksen sat-
tuessa neuvomme, autam-
me ja palvelemme kaikis-
sa hautausasioissa

Ruumisarkut muuttuneet yksinkertaisemmiksi

Kukat ja seppeleet

Kutsuminen hautajaisiin

Rakas puolisoni, isämme ja ukkimme
Kalle Olavi Karjalainen
Syntynyt 10. 5. 1908 Kuusamossa,
kuoli 14. 2. 1983 kotonaan Kuusamossa

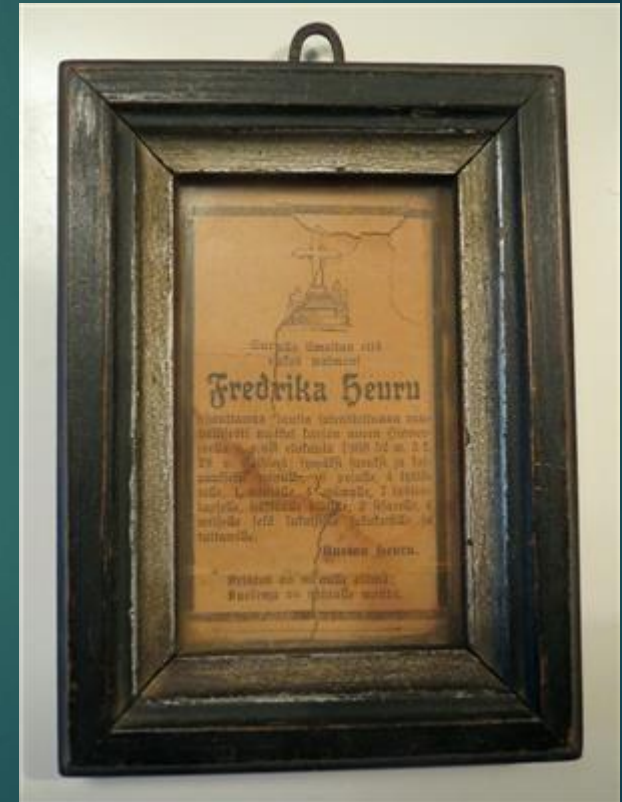
Syvästi kaivaten
Maria o.s. Timonen
Tauno ja Katri
Elma
Sisko, Kalervo, Harri ja Heikki
Veikko, Liisa, Jyrki ja Terhi
Väinö, Eija ja Juha
Eero ja Leena
Liisa, Ali ja Mikko
2 sisarta, sisarten ja veljen perh.
ym. sukulaiset ja tuttavat

Et arvannut päivänä talvisen,
se että on päiväsi viimeinen.
On koti niin tyhjä ja hiljainen,
on suru niin raskasta kantaa.
Puoliso

Vaik' puhtainta kultaa sydän ois,
se kuitenkin uupuu, nukkuu pois.
Joka hetkestä menneestä kiittäen,
sua, isä, muistamme kaivaten.
Lapset perh.

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että rakkaamme siunataan
Kuusamon kirkossa lauant. 26. 2. -83 klo 9.30. Muistotilaisuus
hautauksen jälkeen seurakuntatalolla.

Muistoesineet

Hautajaisten merkityksen muutos

- ▶ Vainajan viimeinen julkinen esiintyminen – arkku auki kotipihalla, saattaminen hautaan
- ▶ Omaisten surun korostuminen, yksityistyminen
- ▶ Vainaja keskeiseksi – ”omannäköiset hautajaiset”
- ▶ Hautajaiset osana suruprosessia
 - ▶ Aiemmin rituaali, julkinen, muodollinen
 - ▶ Varhaisessa vaiheessa surua, usein ”menee ohi”
- ▶ Suremisen siirtyminen internetiin: muisteleminen pitkienkin aikojen päästä
- ▶ Hautajaiset internetissä – ei tarvitse tulla paikalle?
- ▶ Hautajaisten merkityksen väheneminen?